

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Геселев О. Проблеми легітимізації використанні результатів негласних слідчих (розшукових) дій для доказування у кримінальному провадженні. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2018. № 1. С. 30-43.

3. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : затверджено наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України та Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/ 1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.

Поливанюк Василь Дмитрович
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Джафаров Шахлар Зорябович
курсант 2-го курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ЗАХОДІВ

Найважливішим компонентом в системі забезпечення безпеки працівників поліції є їх професійна захищеність. Безпека працівників правоохоронних органів - це стан їх захищеності від протиправної діяльності формувань організованої злочинності і окремих осіб у всіх її формах, здатність протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам і прагненням, зберігаючи працездатність.

Дане питання стало дуже актуальним через високу кількість загиблих офіцерів поліції під час виконання службових обов'язків. Статистичні данні, отриманні у результаті аналізу практичного досвіду забезпечення громадського порядку та прав громадянина в результаті якого поліцейський неодноразово застосовує до особи (незалежно від того чи є вона правопорушником чи – особою, що підозрюється) різного роду превентивні заходи, з метою виконання покладеного обов'язку, при цьому не завжди дотримується заходів безпеки, через низький рівень обізнаності або взагалі, відсутності відповідних знань та навичок, що є важливою проблемою.

Безсумнівно, найперші умови забезпечення особистої безпеки працівни-

ків правоохоронних органів це - захищеність їх від зазіхань злочинних елементів. Однак поняття «захищеність співробітників» значно ширше. Її навряд чи правильно зводити тільки до проблеми захищеності від злочинних дій, хоча обидва ці поняття в реальності нерозривно пов'язані.

Одним з найважливіших компонентів в комплексі забезпечення особистої безпеки поліцейських є знання заходів і впевнене володіння прийомами і способами забезпечення особистої безпеки при організації забезпечення правопорядку в громадських місцях.

При виконанні своїх обов'язків поліцейські повинні бути пильними і обачними, дотримуватися заходів особистої безпеки і враховувати наступні рекомендації:

1) поліцейський не повинен діяти самостійно в неясних ситуаціях, проявляти безрозсудну сміливість - завбачливі поліцейські і живуть довше. Навіть при, зовні нешкідливе на перший погляд, звернення поліцейського до невідомої особи, необхідно зважати на можливість застосування сили з його боку або втручання третьої особи, зовсім не причетної до правопорушення.

2) приступати до розмови з порушником слід ввічливо, але впевнено і наполегливо, не дозволяти втягувати себе в тривалу дискусію, стежити за реакцією на свої дії присутніх при цьому громадян, не дозволяти їм відволікати вас від справи.

3) при перевірці документів потрібно свідомо припускати, що перед вами порушник, наміри якого не відомі, отже, можливі агресивні прояви, він може бути озброєний або мати при собі спеціальні засоби нападу.

Слід уважно спостерігати за діями, суб'єкта, по черзі переводити погляд з документів на людину. Інші поліцейські зобов'язані бути готовими до надання допомоги в разі спроби фізичного або збройного нападу. Зайнявши позицію збоку від суб'єкта, вони повинні спостерігати за його діями, припиняти спроби позбутися речових доказів, поперемінно ведучи спостереження за оточуючими, серед яких можуть бути спільники підозрюваного.

Перевірку доцільно проводити в деякому віддаленні від сторонніх громадян; з метою особистої безпеки, поліцейський не повинен дозволяти оточувати себе сторонніми громадянами або залишати сторонніх громадян у себе за спиною, в тому числі заявників і потерпілих, які не поверталися до підозрілих осіб спиною, не нахилитися перед ними.

Перевірку документів у водія і огляд автотранспорту проводити тільки при повній зупинці автомобіля і заглушеному двигуні. Необхідно вимагати від водія виходу з автотранспортного засобу при його огляді. Не відкривати самому двері кузова або багажник при перевірці вантажу, що вивозиться - на вимогу поліцейського це зобов'язаний зробити водій. Перекладати вміст багажника для його перевірки також повинен робити водій.

Перебуваючи на місці події, поліцейський повинен:

1) намагатися тримати в полі зору всіх хто там знаходяться, зокрема й тих, хто на вигляд не причетний до того, що трапилося;

2) обрати зручне для себе місце, яке забезпечило б йому найбільшу безпеку (наприклад, захист від нападу ззаду) і дало можливість своєчасного застосування службової зброї або спецзасобів.

3) зберігати безпечну дистанцію між собою і правопорушником, не стояти занадто близько до суб'єкта, тому що це буде обмежувати рухливість поліцейського і дасть можливість правопорушнику непомітно напасти на нього. Діючи в складі наряду, поліцейському необхідно вибирати позицію так, щоб порушник (порушники) весь час перебували в полі зору, таким чином він страхує свого напарника і не перекриває напарнику сектор обстрілу, щоб той в разі необхідності, міг безперешкодно надати необхідну допомогу або припинити протиправні дії порушників.

Необхідно вибирати таку позицію, при якій застосування службової зброї виключить можливість ураження сторонніх громадян або інших поліцейських. Слід мати на увазі, що при стрільбі в приміщенні кулі можуть відрикошетити, заподіявши поранення поліцейському або іншій особі.

Обачність в застосуванні зброї повинна бути і на території розташування сховищ з паливно-мастильними, вибухонебезпечними та іншими небезпечними матеріалами, ураження яких може викликати негативні наслідки (вибухи, пожежа).

Зберігати високу пильність при наданні медичної допомоги пораненому правопорушника або невідомому - демонстрація поліцейському своєї безпорадності правопорушником або невідомою особою може бути спеціально підготовленою пасткою.

Отже, особиста безпека забезпечується безпосередньо: специфікою професійної діяльності, ступенем професійної захищеності працівника, наявністю спеціальних заходів матеріально-технічного, управлінського характеру, цілеспрямованою роботою з особовим складом в цьому напрямку; загальної і професійної підготовленістю співробітника; ефективністю дій щодо забезпечення особистої безпеки при вирішенні професійних завдань або в ситуаціях, пов'язаних з професійною діяльністю.

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 // Відомості Верховної Ради України. – 2015. - № 40-41. – Ст. 379;

2. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.1993 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - № 721 VII.